

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 15Ps/9/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6624201272
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Ragačová Černíková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2025:6624201272.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou Mgr. Lenkou Ragačovou Černíkovou v právnej veci osoby, o spôsobilosti na právne úkony ktorej sa koná: A. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX, XXX XX B., zastúpený procesným opatrovníkom C. B., narodeným XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, XXX XX D., za účasti navrhovateľky a navrhnutého opatrovníka: B. E. F., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX, XXX XX B., o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. O b m e d z u j e sa spôsobilosť na právne úkony A. B., narodeného XX.XX.XXXX tak, n e m ô ž e:

- samostatne hospodáriť s finančnými prostriedkami v akejkoľvek hodnote,
- samostatne preberať dôchodok a iné peňažné dávky zo sociálneho poistenia a štátne sociálne dávky, prípadne iné dávky,
- samostatne rozhodovať o prevode, kúpe alebo predaji hnutel'ného, aj nehnuteľného majetku v akejkoľvek hodnote,
- samostatne uzatvárať zmluvy a dohody, ktoré by ho zaväzovali k plneniu finančných eventuálne materiálnych povinností, spisovať závet, uplatňovať volebné právo,
- samostatne vykonávať administratívne úkony, ktoré si vyžadujú kontakt s úradmi, súdmi a orgánmi štátnej a verejnej správy, finančnými a bankovými inštitúciami, vrátane rozhodovania o mieste trvalého alebo prechodného bydliska, preberania poštových zásielok,
- samostatne konať pri zaistení zdravotnej starostlivosti, liečebnej spolupráce, vrátane rozhodovania o potrebe, spôsobe, čase a mieste liečby, jeho hospitalizácii, rozhodovania o vstupe do a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia, poskytovania informovaného súhlasu k zdravotnej starostlivosti,
- samostatne konať pri poskytovaní sociálnych služieb, vrátane rozhodovania o umiestnení, vstupe a výstupe do a zo zariadenia sociálnych služieb,
- samostatne konať a vykonávať právne úkony pred orgánmi činnými v trestnom konaní, aj v občianskoprávnom konaní.

II. Súd u s t a n o v u j e B. E. F., narodenú XX.XX.XXXX za opatrovníčku spôsobilosti na právne úkony obmedzeného A. B., narodeného XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná zastupovať spôsobilosti na právne úkony obmedzeného A. B., narodeného XX.XX.XXXX pri právnych úkonoch, na ktoré bola jeho spôsobilosť obmedzená, a to tak, aby neutrpel žiadnu ujmu na svojich majetkových a iných právach.

III. Opatrovníčka je o p r á v n e n á hospodáriť s finančnými prostriedkami a majetkom opatrovanca v rozsahu bežnej správy majetku. V podstatných veciach potrebuje súhlas súdu.

IV. Opatrovníčka je p o v i n n á najmenej dvakrát ročne, vždy k 30.06. a k 31.12. príslušného kalendárneho roka za predchádzajúce polročné obdobie, predkladať súdu správu o opatrovancovi a o nakladaní s jeho majetkom a po skončení funkcie je opatrovníčka p o v i n n á do dvoch mesiacov predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku opatrovanca.

V. Trovy dôkazu platí štát.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka – matka osoby, o spôsobilosti na právne úkony ktorej sa koná - sa podaným návrh domáhala obmedzenia spôsobilosti na právne úkony A. B., narodeného XX.XX.XXXX z dôvodu závažného psychického ochorenia posudzovaného, pre ktoré nie je schopný zabezpečiť si základné potreby, nedokáže komunikovať a logicky myslieť, nerozoznáva vážnosť štandardných životných situácií, je kombinovane ťažko zdravotne postihnutou osobou, čo navrhovateľka deklarovala predloženými lekáorskými správami. Navrhovateľka mala za to, že v dôsledku diagnostikovaného závažného vrodeneho ochorenia posudzovaný nie je schopný robiť žiadne právne úkony vo vzťahu k tretím osobám, nie je schopný nakladať so svojím majetkom, s peniazmi ani vstupovať do akejkoľvek zmluvných vzťahov a posúdiť následky svojho konania. Pre prípad obmedzenia spôsobilosti na právne úkony navrhovateľka navrhla ustanoviť za opatrovníka posudzovaného B. E. F. (matku posudzovaného).

2. Súdny znalec B. G. H., na základe uznesenia Okresného súdu Lučenec č. k. 15Ps/9/2024-55 zo dňa 18.10.2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.11.2024, vypracovala písomný Znalecký posudok č. 22/2025, ktorý doručila súdu dňa 18.03.2025. Zo záveru znaleckého posudku vyplýva, že znalec u posudzovaného A. B. psychiatrickým vyšetrením a z objektívneho psychiatrického nálezu dospel k diagnostickému záveru: Mentálna zaostalosť stredne ťažkého stupňa pri vývinovej vade centrálného nervového systému u málo diferencovanej, emočne a psychosociálne nevyzretej osobnosti s dependentnými rysmi. Táto porucha je trvalá, aktuálne dostupnými liečebnými metódami a možnosťami neovplyvniteľná, nie je predpoklad zlepšenia stavu. Z medicínskeho hľadiska posudzovaný nie je schopný sa orientovať ani v jednoduchých životných situáciách, v nich sa správne rozhodnúť a adekvátne jednať. O posudzovaného prakticky všetky životné situácie a problémy môžu byť podnetom na neadekvátne rozhodnutia a riešenia a vyžaduje pomoc a usmernenie inou zdravou osobou. Posudzovaný nie je schopný samostatnej existencie, je schopný fungovania v chránenom prostredí, so zabezpečením sociálnych potrieb. Je nesamostatný, nedokáže sa o seba postarať, potrebuje usmernenie a dohľad pri všetkých samoobslužných úkonoch ako je stravovanie, vyprázdňovanie, osobná hygiena a obliekanie. Je odkázaný na pomoc a opateru inej zdravej osoby aj pri orientácii a sociálnych interakciách. Nepozná hodnotu peňazí, nemá prehľad o cenách služieb ani bežných potravín eventuálne iného tovaru, nenakupuje, nemá prehľad o mesačných splátkach, ani nákladoch na domácnosť. Je prakticky negramotný, nemá pojem o čase. Vyžaduje pomoc aj pri zabezpečení zdravotnej starostlivosti, vrátane dodržiavania doporučeného liečebného režimu. Posudzovaný nie je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, ani disponovať finančnými prostriedkami a majetkovými hodnotami. Nepozná slovenskú menu, ani hodnotu peňazí.

3. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 14.05.2025. Na pojednávaní boli osobne prítomní navrhnutý opatrovník (navrhovateľ) a procesný opatrovník. Posudzovaný A. B., narodený XX.XX.XXXX bol konajúcim sudcom vzhľadom na dňa 13.05.2025, o priebehu vzhľadnutia bola spísaná zápisnica (č. I. 100).

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom prítomného účastníka konania, výsluchom znalca, prečítaním návrhu na začatie konania spolu s priloženými listinnými dôkazmi, znaleckého posudku č. 22/2025, vyjadrenia navrhovateľky a procesného opatrovníka k podanému znaleckému posudku, zápisnice o vzhľadnutí.

5. Navrhovateľka zotrvala na dôvodoch uvedených v podanom návrhu, ako aj na návrhu, aby bola A. B. v prípade obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony ustanovená za opatrovníka.

6. Znalec v rámci jeho výsluchu vykonanom na pojednávaní zotrval na záveroch podaného znaleckého posudku.

7. Procesný opatrovník sa stotožnil so závermi podaného znaleckého posudku, súhlasil s podaným návrhom, ako aj s ustanovením navrhovateľky za opatrovníka A. B. v prípade obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony

8. Vzhľadnutím osoby, o spôsobilosti na právne úkony ktorej sa koná, A. B. dňa 13.05.2025 bolo zistené, že tento počas vzhľadnutia čiastočne venoval pozornosť prítomnosti sudcu na vzhľadnutí, so vzhľadajúcim sudcom komunikoval veľmi obtiažne, jeho reč bola nezrozumiteľná, pri pokuse vysvetliť vzhľadnutému dôvod prítomnosti sudcu, tomuto posudzovaný nedokázal porozumieť.

9. Podľa § 231 písm. a/ Civilného mimosporového poriadku, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

10. Podľa § 236 Civilného mimosporového poriadku, účastníkmi konania o spôsobilosti na právne úkony sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti na právne úkony sa koná.

11. Podľa § 239 a § 240 Civilného mimosporového poriadku, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu. Súd ustanoví procesného opatrovníka tomu, o koho spôsobilosti sa koná, ak nemá zákonného zástupcu.

12. Podľa § 244 Civilného mimosporového poriadku, súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

13. Podľa § 243 ods. 1, 2 a 3 Civilného mimosporového poriadku, súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadne. Ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vyslúchne ju súd vždy.

14. Podľa § 10 ods. 1, 3 zák. č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník, ďalej "OZ"), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

15. Súd po všetkých vykonaných dôkazoch – oboznámení sa so závermi znaleckého posudku č. 22/2025, výsluchu navrhovateľky a procesného opatrovníka, znalca B. G. H., vzhľadnutím A. B. dospel k záveru, že v prípade posudzovaného je dôvodné obmedziť jeho spôsobilosť na právne úkony v takom rozsahu, ako vyplýva z výroku I. tohto rozsudku. Vykonaným znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že u posudzovaného A. B. je prítomné závažné duševné ochorenie – Mentálna zaostalosť stredne ťažkého stupňa pri vývinovej vade centrálného nervového systému, ktorá duševná porucha je trvalá, liečebnými metódami neovplyvniteľná. Preto súd dospel k záveru, že u posudzovaného je dôvodné obmedziť jeho spôsobilosť na právne úkony v rozsahu doporučenom znalcom v znaleckom posudku č. 22/2025 tak, ako je uvedené vo výroku I. rozsudku.

16. Podľa § 248 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

17. Súd v konaní ustanovil obmedzenému spôsobilosti na právne úkony A. B. za opatrovníka jeho matku B. E. F., narodenú XX.XX.XXXX v súlade s § 248 CMP, nakoľko mal za to, že ustanovený opatrovník bude vykonávať funkciu opatrovníka v záujme opatrovanca (syna A. B.). Ustanovený opatrovník bol na pojednávaní oboznámený rozsahom opatrovníckych povinností, týmto porozumel a s ustanovením za opatrovníka svojho syna v prípade obmedzenia jej spôsobilosti na právne úkony súhlasil. Rovnako s ustanovením B. E. F. za opatrovníka A. B. vyjadril súhlas aj procesný opatrovník, mal za to, že ustanovený opatrovník bude vykonávať svoju funkciu v záujme opatrovanca.

18. Podľa § 275 Civilného mimosporového poriadku, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

19. Podľa § 276 Civilného mimosporového poriadku, súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

20. Podľa § 277 ods. 1,2 Civilného mimosporového poriadku, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

21. V konaní vznikli trovy s podaním písomného znaleckého posudku o duševnom stave, vypracovaným znalcom z odboru zdravotníctvo - odbor psychiatria B. G. H.. Podľa § 251 Civilného mimosporového poriadku tieto trovy platí štát.

22. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd účastníkom konania nárok na náhradu trov nepriznal a ani Slovenskej republike, v zmysle § 251 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, I. J. XX, 974 37 Lučenec na Krajský súd v Žiline, a to písomne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie je možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.